

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

117. An si quis ante cubitum apponere in os aliquid ad paulatim
liquefaciendum propter distillationem capitis, vel fausium raucedinem, si
duret post mediam noctem, censeatur die sequenii ieicum, ita ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

RESOL. CXV.

An Sacerdos, qui noctu misit ad raucedine sanctum leniendam saccharum in os paulatim deglutendum, si illud durauerit post mediam noctem, & dubitat, an reliquas partes illius in stomachum traiecerit, possit Missam celebrare? Et an reliquia cibi, etiam si deglutiantur post mediam noctem, non impediunt communionem, aut celebrationem? Ex part.2. tract.14. Ref.51.

§.1. Negatiue respondeo cum communi sententia DD. hi sunt Suarez in 3.p.tom.3. disp.16. scilicet.4. Vasquez etiam in 3.part.tom.3. disp.271. cap.3. num.31. Reginaldus in praxi, tom.2. lib.29. c.6. n.119. Bonacina de Sacram. disp.4. quest.6. punct.2. n.7. Molfesius in summi tom.1. tract.3. cap.10. n.13. Coninch de Sacram. quest.80. art.8. n.48. & Syluius in 3.p. q.80. art.8. fol. mibi 248. col.1. vbi sic ait: Solueretur ieiunium, si quis nocte misisset in os aliquid sacchari, & eius aliquid traiecerit post mediam noctem, & quia tam saccharum, quam aliqua liquefacta communiter deglutuntur, ideo qui tale quippiam ante somnum accepit, non potest die sequenti communicare, nisi moraliter sit certus, quod ante mediam noctem totum deglutauerit, vel, quod residuum erat, abstulerit. Sic ille.

2. Nec valet dicere, quod illud non sumitur illo die ab extrinseco, nec traiecit per modum cibi, sed per modum saluæ. Nam respondetur, illam esse quamdam successiuam manducationem, quæ ex parte fit eodem die, & cum illa materia imponatur, vt paulatim deglutatur ex intentione sumentis, tandiu durat eiusdem comestio, donec ipse totam deglutauerit, sicut si paulo ante mediam noctis horam imponerem alios cibos ori, eosque donec media esset audita, manderem, & deglucirem eos, nullo modo possem eo die communicare. Hæc communiter asserunt DD.

3. Non recte tamen contrariam sententiam docere Tabienam verb. communicare, §.49. vbi concedit quod præterito die intra os sumptum est, etiam si data opera deglutatur in sequente, non solueretur ieiunium naturæ, neque impeditur perceptio Eucharistiæ, quia (inquit) ad hoc opus est sumptione alienius rei exterioris, quæ fit eodem die. Igitur necesse est, vt res aliqua eo die in os mitratur. Pro hac sententia faciunt, Durandus, Gabriel, Paludanus, qui concedendo reliquias cibi, etiam si deglutantur, non impedire communionem, reddunt hanc rationem, quia eo die non fuerunt in os immisæ, quæ quidem ratio, vt diximus, militat in casu nostro. Et sic ex neoterics, sententiam Tabienæ amplexus est Bartholom. ab Angelo in exam. confess. dial. 4. §.214. litter. A. vbi sic asserit. Quod dictum est de salua, & de reliquis cibi, & huiusmodi, dicendum est de eo, qui in sero accipit aliquid in ore pro voce, vel pro alio, quod remanet; non enim venit ab extrinseco post mediam noctem, nec propter hoc ille non esset ieiunus. Ita ille.

lebrationem Missæ, vel Eucharistiam sumere? Ex part.6. tract.7. & Misc.2. Ref.15.

§.1. Via castus est frequentissimus, pro affirmatiua sententia ego in p.1. tr.13. ref.51. adduxi ex inelyta Dominicanorum familia Tabienam & Bartholomæum ab Angelo: quibus nouissimè addo, ex Societate Iesv Stephanum Bauny in Theol. Moral. part.1. tr.10. q.22. vbi sic ait: An pro ieiunio sit habendus proindeque ad Eucharistiam idoneus, qui pridie eiusdem diei, quo eam sumpturus erat, cum cubitum iret, ori saccharum impoluit, ad sanctum raucedinem tollendam, maxime si nescit ceru, ex tali substantia; ecquid residui aliquid ori ac palato adhæserit post mediam noctem, quod calore ac halitu liquefactum in stomachum penetrauerit.

2. Mihi ea mens est, ac sententia, eiusmodi rebus ieiunium non solui, consequenter sumptionem Eucharistiæ non impeditur: ita iudicandi auctores habeo viros eruditos ac graues, nec secus in hac controuerfia sensisse video Theologos; qui ea de re differunt in 3. part. D. Thoma: neque aliter Summarum scriptores. Tabiena enim scribit his verbis verb. Communicare §.49. id quod præterito die intra os est sumptum, etiam si data opera deglutatur in sequente, non soluit ieiunium naturæ, neque impedit perceptionem Eucharistiæ. Quod Tabiena ait, affirmat quoque Barthol. ab Angelo in Exam. Confess. Dial. 4. §.214. lit. A. Quod dictum est, inquit, de salua & de reliquis cibi, & huiusmodi, dicendum est de eo, qui sero accipit aliquid in ore pro voce, vel pro alio, quod remanet, non enim venit ab extrinseco post mediam noctem, nec propter hoc ille non esset ieiunus. Ita ille. Ad horum authorum testimonia accedit & ratio. Solui non potest ieiunium, nisi sumptione rei alienius exterioris, idque eo die, quo ad refectioem, aut voluptatem accipitur, secundum Palud. Gabriel & Durand. quod & probatur. Cibi reliquias, quæ adhæsere palato ac dentibus, cum postridie eius diei, quo sunt sumptæ, deglutantur ab homine, omnium opinione non faciunt, vt Eucharistia censatur indignus, quia ieiunus est, cuius rei causa haud dubie non est alia, quam quia eo die, quo ad communionem acceditur, non sunt prædictæ cibi reliquias in os illatæ: at facit pro opinione præsentis hæc ratio. Ergo, &c. Huc vsque Bauny.

3. His tamen non obstantibus licet supradictæ rationes, quas asserit Bauny, fuerint vbi supra à me adductæ, adhuc negatiuæ sententiæ ego adhæreo, cum sit communis teste nouissima instructio Hispanensi pro ordinandis parte 5. §.9. n.2. quia aliquid sacchari, quod paulatim post mediam noctem atteritur, & deglutitur, non est annumerandum inter reliquias cibi, sed est verus cibus: & quædam successiuam manducatio, quæ ex parte fit eo ipso die. Et ita hanc sententiam præter Doctores quos citauit dicta resol. 5. tener etiam Fagundez in præcept. Ecclesie lib.3. c.5. n.16. Pericus de officio Sacerdot. lib.1. cap.3. dub.6. n.60. Et nouissimè Ioan. Vviggers de Sacrament. in 3. part. D. Thom. quest.80. art.8. n.37.

Quæ hic est Ref. antecedens, & in Ref. seq.

Sup. hoc in Resol. i. not. præterita §. vlt. ad medium, & in Resol. 2. §. 7. post mediet. sed lege infra doctrinam Ref. 124. & alterius eius not.

RESOL. CXVI.

An cum quis cubitum iret, ori saccharum impoluit, & nescit postea, an ante mediam noctem liquefactum fuerit, possit adhuc Missam dicere, aut Eucharistiam sumere? Ex quo deducitur, quid est sentiendum, si reliquias cibi deglutantur post mediam noctem, an impediunt ce-

RESOL. CXVII.

An si quis ante cubitum apponeret in os aliquid ad paulatim liquefaciendum propter distillationem capitis, vel sanctum raucedinem, si dures post mediam noctem, censatur die sequenti ieiunus; ita vt possit Missam celebrare, aut communicare? Ex quo inferitur, an qui casu traiecit aliquid reliquiarum in dentibus ex cibo carne præcedentis relictiarum, censatur

conferatur ieiunium frangere pro communione, vel Missæ celebratione? Ex part. 7. traët. 12. & Misc. 3. Ref. 10. aliàs 8.

§. 1. Sæpius hanc quæstionem pertractauit; sed quia sæpius in praxi occurrere solet, sæpius de illa redibit sermo, & negatiuum sententiam docui in part. 2. traët. 14. resol. 5. 1. cum Suarez, Valquez, Reginaldo, Bonacina, Molfesio, Coninch, & Syluios quibus nunc addo Eminentiss. D. meum Cardinalem de Lugo, de Sacram. Euch. disp. 15. sect. 2. n. 37. Raphaëlem Auersam de Sacram. Euch. disp. 9. 8. sect. 8. Hurtadum de Sacram. Euch. disp. 9. difficult. 15. Alphonsi de Leone de offic. Capell. quest. 8. sect. 17. cas. 2. n. 146. Fagundez in Præcept. Eccles. part. 3. lib. 3. cap. 5. n. 26. Præpositum in 3. part. 9. 80. art. 8. dub. 1. n. 39. Perficum de Offic. Sacerd. lib. 1. cap. 3. dub. 6. n. 60. Sancium in selectis disp. 42. n. 21. Matthæum de Rubzis in Rubr. Missæ cap. 9. n. 3. & Iacobum Marchantium in Resolut. Pastor. traët. 4. cap. 2. quest. 3. cas. 3. vbi sic ait. Qui casu traicit aliquid reliquiarum in dentibus ex cibo cœnæ præcedentis relictarum, non censetur etiam ieiunium frangere, ob dictam rationem. Aliud foret, si quis saccharum in ore posuerit paulatim liquefaciendum, & ante mediam noctem necdum totum traiecerit: est enim successiva quædam manducatio, & cibi sumptio. Vnde si quis indormiret cum saccharo in ore, de quo dubitet, an ante mediam noctem totum degluerit, teneat se non ieiunium. Ita ille.

Sup. hoc cursum in Ref. 1. nor. præteritæ §. VI. ad medium, & in Ref. 2. §. Mihi, prope finem, & vide infra Refol. 124. & aliam eius not.

2. Sed quia sæpius per litteras consultus fui à pluribus enixè ad sententia affirmatiua, pro qua ego, vbi supra, adduxeram Tabienam, & Bartholomæum à Sancto Angelo, ab aliquo Auctore existimaretur probabilis, nunc assero P. Amicum Societatis I. E. S. u illam nouissimè tanquam probabilem admittere, sic enim asserit, in Curs. Theol. tom. 7. disp. 27. sect. 1. num. 5. Dubium est de saccharo, quod retineretur in ore ad temperandas capitis distillationes, an impediatur Eucharistiæ sumptionem. Affirmat Suarez disp. 68. sect. 4. & communiter reliqui. Negare tamen videtur Tabiena, verbo, communio, & alij docti viri, quos ego consului, qui addunt, hanc opinionem tutam esse in praxi. Et sanè non videtur improbabilis, cum talis liquor in stomachum descendat per modum saluæ, Ita Amicus, vir quidem in Theologia Scholastica, & Morali optime meritis. Tu Lector indica.

RESOL. CXVIII.

Virum Sacerdos, qui mane solet deglutire aliquid ex propriis vnguibus, vel papyri, &c. possit celebrare Missam?

Ex quo deducitur mulierem terram, aut simile comedentem, siue illud comedat ob delectationem, quod est comedere per modum cibi, siue comedat, vt colorem minuat, quod est comedere per modum medicine, non posse post istorum sumptionem sumere Eucharistiam. Ex part. 2. traët. 14. Refol. 52.

Sup. hoc in Refol. seq. & in aliis §§. eius not.

§. 1. Negatiuè respondet Henriquez in sum. lib. 8. cap. 49. n. 2. & in gloss. litt. O. Nugn. tom. 1. in 3. part. 9. 50. art. 8. vbi putat, falsam esse sententiam modernorum, dicentium, quod si quis deglutiat aliquid ex propriis vnguibus, vel papyri, vel sanguinis proprii vulneris, & alia similia, quæ neque habent rationem cibi, neque potus, neque etiam medicine, non est impeditus ad sumptionem Eucharistiæ; Diuus namque Thomas dicit in solut. ad quartum argumentum, nihil referre, quod aliquid horum nutriat, vel non nutriat. Vnde assumi per modum cibi, vel potus,

solum distinguitur ab eo, quod est assumi per modum saluæ; atque ideo quæcumque res exterior, est ad hoc impedimentum, aliàs enim si medicina esset cœuia, non esset impedimentum.

2. Sed hæc opinio est nimis rigida. Ideo probabiliorem puto opinionem Sum. Coronæ pag. 4. c. 4. num. 65. & Ioan. de la Cruz in direct. conf. p. 2. de Euch. 9. 5. dub. 4. concl. 2. Et quia codex rarus est, ponam eius verba, itaque sic ait. Qui comedit modicum papyri, aut aliquid simile, non habens rationem cibi, aut medicine, potest iuxta sententiam probabilem sumere Eucharistiam. Ex quo inferet (& est casus de quo olim fui à nobilissimo viro interrogatus) mulierem terram, aut simile comedentem, siue illud comedat ob delectationem, quod est comedere per modum cibi; siue comedat, vt colorem minuat, quod est comedere per modum medicine, non posse post istorum sumptionem sumere Eucharistiam.

RESOL. CXIX.

An si quis mane deglutiat charitiam, cretam, frustulum ligni, aut quid simile non comestibile, possit celebrare, aut sacram Eucharistiam sumere? Ex part. 7. traët. 4. Refol. 38.

§. 1. Hanc quæstionem ego discussi in traët. de celebrat. Missarum, resol. 52. & pro parte negatiua adduxi Henriquez, & Nugnum, quibus nunc addo Villalob. in summa, tom. 1. traët. 7. disp. 19. n. 2. Reginaldum tom. 2. lib. 29. cap. 6. n. 118. Naldum in summa, verb. Eucharistia, n. 10. & Layman in Theol. moral. lib. 5. tr. 4. cap. 6. n. 18. & Scortiam de Sacrif. Missæ lib. 2. cap. 7. n. 1. vbi sic asserit. Ieiunium ad sumptionem Eucharistiæ non tantum Ecclésiasticum esse debet, sed etiam naturale; ita vt excludat & cibum, & potum, & medicinam, resque cæteras, etiam si non nutriant, vt papyrum, &c.

2. Sed his non obstantibus, in dicta resolutione, sententiam affirmatiuam tenui, & adduxi Summam Coronam, & Ioan. de la Cruz, quibus nunc addo Ludouicum de S. Iuan in summa part. 1. traët. de Eucharistia, 7. art. 10. & Sancium in selectis disp. 42. n. 39. vbi sic ait. Inferretur etiam quod qui parum papyri, aut alterius rei comestibilis degluerit, possit communicare: solus enim cibus, aut potus impedit communionem. Ita ille, & hanc sententiam probabilem putat Ledesma in summa, tom. 1. de Sacram. Euch. cap. 23. concl. 4. ita asserens. [Ay vna duda, si vno aduertidamente traga vn poco de papel, o de otra cosa, que no tiene razon de comer, ni de beber, se podrá comulgar. En esta dificultad algunos dicen, que si, por no ser manjar, y otros dicen que no, porque parece que en este caso tienen lugar ciertos traydos. A esta dificultad se responde, que ambas sentencias son probables, y se pueden seguir.] Sic ille, & ego.

RESOL. CXX.

An sumptio Tabachi in folio, puluere, & fumo impediatur celebrationem Missæ, & Communionem? Et inferretur, quod si quis per nares aliquantulum naris, vel similia sumat, non frangit ieiunium naturæ, & an si quis per modum respirationis attrahat, quod possit nutrire, v. g. vaporem aliqualem etiam in quantitate, que sufficiat ad aliqualem nutritionem, an inquam, hoc impediatur celebrationem Missæ, aut Eucharistiam sumere? Et quid, si granum aliquod paruum quis in os sumat,